

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LII. Ч. 20. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, вівторок, 1-го лютого 1944. No. 20. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, February 1, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: WErger 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: WErger 4-1016 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЯПОНЦІ ПОВОДАТЬСЯ З ПОЛОНЕНИМИ ЯК З НЕВІЛЬНИКАМИ

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Управитель бюро американської агенції „Асошіейтед Прес“ у Манілі на Філіппінах, Реймонд П. Кронін, був інтернований японцями в таборі Санто Томас від січня 1942. аж поки його не випустили в вересні 1943. р. Інтерновані в таборі мали свою внутрішню автономію, а Кронін був членом такого автономного комітету тому мав нагоду зустрітись з людьми споза табору. На підставі обсервацій і достовірних вістей він подає такі дані про трактування інтернованих та полонених у японських таборах: Американці, які згинували в військовій таборі ч. 1 коло Кабанатуан, жили життям невольників. Їх було там 6,500 і всі вони померли. Полонених вояків знімали як худобу за кільчасті дріоти, всміші ранених, хворих і здорових і вони заражувалися одні від одних. Чи дощ чи погода — а там страшно пече сонце літом — вони не мали даху над головою. До сну не було ліжок. Харчі дуже скупи, праця на полі або при будові доріг від год. 6.30 рано до 6. ввечер з півгодинною перервою на обід. Пиняних робітників побивали обчміханими галузями з дерев, а як хто провинився чимнебудь, то японські доглядачі ловили за руку і так викручували, щоб рука зломилася. Як хто пробував утікати, а його приловили то йому прилюдно відрубували голову. Помочи Червоного Хреста японці не допускають і полонені вигибають.

ПРЕЗИДЕНТ МЕНШЕ ГОВОРІТЬ ДЛЯ ПРЕСИ.

ВАШИНГТОН. — На підставі американської системи правління публіка довідується про події серед членів кабінету та про напрямні політики уряду лише через пресові конференції, що їх відбуває президент, звичайно двічі в тиждень. Телерішеннями самі ці конференції почали ставати рідшими, а остання конференція відбулася ще 18. січня. Пресові кореспонденти завважали, що президент переривав свою працю для виїзду на відпочинок, але про це не можна писати з огляду на безпеченство особи президента. Він тепер цілий занятий військовими справами і втрачає контакт з публікою. Подорожі президента теж відбуваються без участі кореспондентів, а звичайно вони навіть не знають про намічену подорож. Це викликає деколи непорозуміння, бо кореспонденти в добрій вірі не раз публікують справи, які не повинні бути знані і через те наражують себе на закиди, а це знову викликає негодування.

КОМІТЕТ ДЛЯ ОХОРОНИ ЖИДІВ.

ВАШИНГТОН. — В 11. річницю посягнення Гітлера по владу в Німеччині, що відзначається антисемітизмом, та в тиждень після створення Военної Ради для Збігців, з метою рятувати 4,000,000 європейських жидів, повстав ще окремі Краєвий Комітет проти переслідування жидів та їх винищування. Його головою став член Найвищого Суду Злучених Держав, суддя Френк Морфі, а його заступником бувший републиканський кандидат на президента Вендел Вілкі. Членами комітету є губернатори штетів, єпископи церков та інші високо поставлені особи.

ПОТРІБНО 100,000 СВІЖИХ РОБІТНИКІВ.

НЬО ЙОРК. — У стейті Нью Йорк, внаслідок посилення праці для військових зусиль, треба буде додатково притягнути до праці 100,000 робітників до кінця червня. Таку оповістку подала до преси пані Анна Розенберг, голова регіонального бюро Комісії Военної Праці. Запобігування подано на підставі звідомлень підприємств до кінця 1943. р. Багато робітників з підприємств іде до военной служби, а це ще більше викликає недостачі робітника.

КОШТИ ЖИТТЯ ЗРОСЛИ НА 44 ВІДСОТКИ.

ВАШИНГТОН. — Робітничі представники, що засідають в Президентській Комісії Коштів Життя, звідомили комісію, що життєві кошти зросли на 43 з половиною відсотків у порівнянні з коштами 1. січня 1941. р. Звідомлення походить від представників обох головних робітничих організацій, а саме від Американської Федерації Праці та від Конгресу Індустріальних Організацій СІО. Головою Комісії Вільям Г. Дейвис, що є теж і головою Военної Робітничої Ради.

СПУЩЕНО НА ВОДУ НАЙБІЛЬШИЙ ВОЕННИЙ КОРАБЕЛЬ.

НЬО ЙОРК. — У бруклінських корабельних верстах спущено на воду в суботу 29. січня военний корабель Міазурі, системи „ВВ“. Його містота досягає 53,000 тон, а кошти перейшли \$100,000,000. Будова тривала понад 6 місяців. Новий корабель вважають за найбільший і найсильніший военний корабель світу.

Зріст світових проблем по обох боках фронту

ВАШИНГТОН. — Секретар Ріншійства Викард змалював рік 1944. як такий, що принесе більш трудності в прохарчуванні населення по обох воюючих сторонах. Ці трудності будуть в дечому менші по стороні Аліантів, ніж по стороні держав Оси, головню Німеччині. Викард передбачує менше постачання харчів у Злучених Державах тому, що продукція осягнула вже вершок, а заморські домагання не вгавають, а ростуть. У його звіті з Военної Адміністрації Харчів сказано між ін. теж і про положення в аліантських державах. Про Англію говорить, що вона тепер в ліпшій положенню, ніж була минулими літами, бо її флоту вже не загрожена і вона може доставати припаси із своїх колоній. Зате гірше є положення в Росії, де мільони людей виставлені на голодову смерть. Цивільне населення дістає харчі лише в найменших кількостях. Головним харчом є чорний хліб, а мясо належить до великих рідкостей. У Китаю справжній голод поширяється в деяких провінціях внаслідок военных реквизицій. Зате Японія є тепер в ліпшій положенню, ніж була передтим, але розподіл харчів залежатиме від мореплавства. У Німеччині положення харчове є далеко ліпше, ніж було за першої світової війни, зате в краях окупованих Німеччиною положення погіршилося, за винятком Греції, де прийшло поліпшення в порівнянні з голодом в 1942. р.

АНГЛІКА ІМЕНОВАНА ГОЛОВОЮ ДОБРОДІЙНОГО ВІДДІЛУ ЮНРА

ВАШИНГТОН. — Герберт Г. Лімен, Генеральний Директор Ріліфу і Реабілітації Об'єднаних Держав, іменував першу секретарку британської амбасаді в Вашингтоні, панну Крейг МекГейкі головою відділу добродійности при цій міжнародній установі. Панна МекГейкі є авторитетом в справах допомоги і добробуту. Вона вроджена в Канаді, а в Злучених Державах перебуває як урядничка британської амбасаді від грудня 1940. р. Це перша жінка, що дістала важне становище при установі Об'єднаних Держав. Вона відбула студії на університеті в Торонто, в Сорбоні у Франції, в Женеві у Швейцарії і подорожувала багато для студій в постачанню харчів та економічного добробуту. По англійськи її імя пишеться McGEACHY а тому, що вона шотландського походження, вона вимовляється МекГейкі.

Совети обіцяють автономію республікам

З Москви прийшло звідомлення, що найвища рада советів постановила взяти під розвагу зміну советської конституції в напрямі надання ширших прав республікам, що складають советський союз. Мають вони дістати ширшу автономію щодо оборони й заграничних справ. В аліантських кругах, головню в Британії й Америці, з цього приводу є певне заклопотання. Догадуються, що Москва збирається домагатись для цих республік советського союзу права репрезентації на майбутній мировій конференції, як це тепер уже признається попри Британію її домініям.

НОВА ПОЛЬСЬКА АКЦІЯ В СПРАВІ ГРАНИЧНОГО СПОРУ З СОВЕТАМИ

Польський уряд у Лондоні віднісся до британського й американського уряду з просьбою означити територіяльні границі Польщі по війні. Якби Польща мала втратити територію на сході на користь советів, польський уряд на вигнання хотів би знати, які території дістане Польща за те на заході. У цій справі має незадовго виїхати до Америки Міколайчик, прем'єр польського уряду в Лондоні. Поляки кажуть, що вони хочуть означення майбутньої границі Польщі, аби в цей спосіб запобігти сутинкам між російськими військами й польськими підземними організаціями.

СТАЛІН ВІДКИДАЄ ПАКТ З ЮГОСЛАВІЄЮ

Божідар Пуріч, прем'єр югославського уряду на вигнання, подав советському уряду пропозицію формального закінчення союзу приязни. На цю пропозицію Сталін відповів коротко: „Тепер на це не пора“. Цю пропозицію робив югославський уряд у Каїро, діставши від Сталіна новорічні побажання.

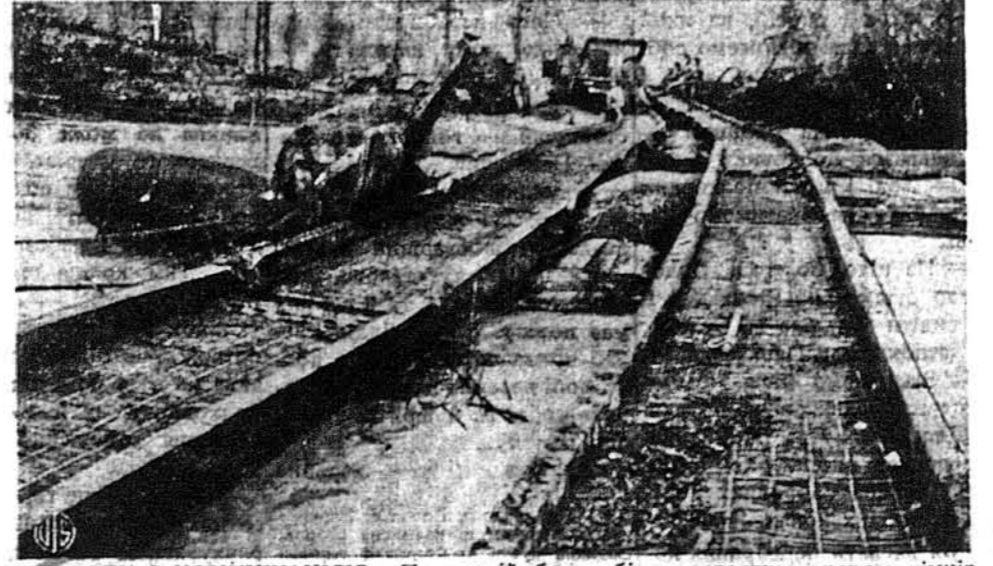
ЩЕ ОДНА ПРОМОВА ГІТЛЕРА

Зприводу 11. річниці захоплення влади в Німеччині нацистами виголосив Гітлер в неділю нову радіову промову. Була це одна з найкоротших його промов, бо тривала всего 20 хвилин. Вона майже вся обмежалася до доказування одної думки: якщо в цій війні не виграє Німеччина, то мусить виграти більшовизм. Мовляв, тоді більшовизм запанує над усею Європою, бо ніхто не може з ним боротися, тільки нацистична Німеччина.

Він дав лучив більшовизм з жидівством та говорив, що війну викликали жиди, котрих він порівнював до зарази холери. Під конєць промови запевняв слухачів, що він вірить в остаточну перемогу Німеччини, і представляв цю перемогу як одинокую надію держав і народів Європи.

ЗНОВУ ОБВИНУВАЮТЬ НАЦИСТІВ ЗА ЖОРСТОКОСТІ

Московське радіо подало, що в місті Сарнах, котре колись лежало в Польщі, а котре недавно заняла червона армія, німці вбили понад 13,000 громадян. Крім цього розстріляли 23 мужчин у кімнаті тортур, спалили двох православних священників, облявши їх смолою, та пігнали на примусові роботи до Німеччини тисячу молоді.

КЛЮПОТИ З КОМУНІКАЦІЄЮ. — По тяжкій боротьбі за завзятим опором німців, аліантські війська перейшли ріку Вольгурно, в Італії, але тут за їх плечима ріка зірвала їм лоти. Світлина показує одну частину антонового мосту, піддержану набрвтами піском міхами.

ВЕЛИКІ РЕЙДИ ПО НІМЕЧЧИНІ

ЛОНДОН. — Американська восьма повітряна сила завдала Німеччині в суботу найважчий удар цілої війни. Ціллю атаки було велике промислове місто Франкфурт над Меном. Понад 800 „літаючих фортець“ і „либерейторів“ узяло участь у цій рейді, в котрому скинено понад 1,800 тон бомб на найбільший середок хемічної і інших індустрій Райху. Великим літакам товаришило коло півтора тисячі боевых літаків. Американці збили 102 німецькі літаки, втратили самі 31 бомбовик і 13 боевиків.

Зараз на другий день по цьому рейді американські бомбовики й боевики вибралися майже в такій самій силі на нову виправу на Німеччину, бючи цим разом по Брунсвіку й ГанOVERI. Наші бомбовики збили 46 ворожих літаків, а боевики 45. Ми втратили 20 бомбовиків і боевиків. Того самого дня нічю британські літаки бомбардували Берлін.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ЧІСТЕРНУ.

АЛЖІР. — Американська легка артилерія вже досягає Чістерни, найбільше жизненого залізничого й шляхового вузла в околиці нової інвазії Італії. Бритійські війська добувають міст поза Априлією, понад 12 миль на північ від Анція.

У Чістерні стрічаються славна Апійська дорога й прибережна залізниця.

НАЗАД ДО ПОЗИЦІЙНОЇ ВІЙНИ?

АЛЖІР. — Аліантські літаки, що їздили на розвіді понад німецькі лінії околиці Касіна, кажуть, що німці там сильно обкопалися. Цим разом основою цієї впертої кампанії з їх боку є глибока законана й закрита артилерія.

Аліантські бомбовики, базовані в Італії, літали понад північно-італійські міста, бомбардуючи їх та зводячи бої з ворожими літаками. В одному бою на великій височині, збили 36 ворожих літаків. Інша виправа вибралася проти міста Больонії й різних міст на побережжю Адриського моря.

ВИСМІВАЮТЬ НАЦИСТИЧНІ ПЕРЕХВАЛКИ ПРО ТАЙНУ ЗБРОЮ.

АЛЖІР. — Аліантські бомбардування німецьких міст по всій Німеччині розкрили як пусту переухвалку чутки німців, що мовляв вони мають якусь таїну зброю, якою вони перекожуть Аліантів. За чуткалу пусканими нацистами, це мав би бути літак без залюги. Аліантські военні знавці кажуть, що якби німці мали щось таке, вони певно вжили би його підчас грізних аліантських рейдів. Знавці припускають, що таке можна придумати, але це вимагало би дуже складних приспособлень для випускання такою літака в дорогу.

Тимчасом головна квартира державної оборони Канади в Отаві подала вперше до відома дані про ще одну аліантську зброю, яка досі буга захована в тайні. Називається вона від перших букв повної її назви „пайет“, і подобає на траншейний моздрі. Викладає вона кулі ваги 2 й три чверті фунта, які можуть пробити панцир найсильнішого повза. Ціла зброя пристосована для потреб піхоти й важить всего тільки 30 фунтів.

ЧЕРВОНА АРМІЯ СУНЕТЬСЯ ДО БАЛТИКУ.

ЛОНДОН. — Червона армія далі посувається наперед майже на всіх секторах широкого фронту, не зважаючи на завзятий опір ворога. В одному пункті вона дійшла на 15 миль від границі Естонії. За один день заняла понад 80 місцевостей. Берлін признає російські успіхи на різних пунктах.

ПІДЗЕМНІ РУХИ ОКУПОВАНИХ КРАЇВ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО ІНВАЗІЇ.

ЛОНДОН. — Згідно з інструкціями, одержанями від аліантських головних кватир західного фронту, підземні рухи різних окупованих країв почали приготування до наближаючої аліантської інвазії. Тут подано до відома, що для організації цих рухів спущено літаками в різні краї відповідно вишколених людей. Звідомлення згадує поименно Югославій, Грецію, Норвегію, Голяндію, Бельгію, Францію й Польщу.

ЗАТОПИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КРУЖЛЯК.

КАІРО. — Аліантські боеві бомбовики затопили 5,000-тоновий німецький кружляк у Зарі, бувший італійський флотний базі в Югославії. Літаки заскочили кружляк у неділю ранком, остриляли його скорострілом, а потім розбили бомбами.

НОВИЙ НАПАД НА РАБАВЛІ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА НОВІЙ ГВІНЕЇ. — Літаки американської армії й флоту знову вдарили по Рабавлі, сильній японській базі на Новій Британії. Це був сьмий денний рейд на неї. Рейдовики знищили на землі 31 японський літак, а 30 інших зострілили в повітрі.

Аліантські війська дали наступали в Бурмі. Бомбовики вдарили по нафтових інсталяціях коло Акію.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрї оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00.

3 Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

За добрим приміром

Михайло Личак, секретар відділу 63. У. Н. Союзу в Форд Сіті, Па. пише до головної канцелярії організації:

У залученні посилаю одиннадцять апликацій Молодечого Департаменту в дар Українському Народному Союзови в його 50-літній ювілей. Крім того, маю вже виписаних п'ять апликацій до старших членів, але не можу їх вислати ще, бо трудно дістатись до лікаря для оглядин. Справа з лікарем, це одинока трудність, яку я маю тепер у приднуванні нових членів. Є великий брак лікарів, а тому треба по кілька разів ходити та вичікувати по кілька годин, щоб дістатись до лікаря на оглядини. Поля те в нас нема труду організувати членів до Українського Народного Союзу, бо в нас Союз має велику пошану.

„Бажанням нашого відділу є, аби Український Народний Союз зрїс в його 50-літню річницю до 50,000 членів“.

Підчеркнути треба, що „форд-ситська громада майже на сто-процентів зорганізована вже в Українським Народним Союзі, так що справді аж дивно, звідки автор повищого листа потрафить ще звідки викрити 5 старших кандидатів у члени У. Н. Союзу. Та коли він усе такі всі, то це тільки показує, що можна зробити в справі організування нових членів в інших громадах, де є ще багато наших людей, які до У. Н. Союзу не належать. А таких громад в нас багато. Поле для діяльності в такій громаді, як Форд Сіті, може бути обмежене, але зате в інших громадах може бути дуже широке. Можна сказати, що чим більша громада, чим більше мешкання наших людей розкинені, тим більша можливість переочити декого. Ювілейний рік власне повинен нам послужити на те, аби підняти всіх таких людей. Коли до праці візьметься кожний відділ у даній місцевості, а в кожному відділі не один тільки урядник, але всі урядники й неурядники, то вони певно перейдуть громаду так, що не пропустять в ній нікого.

Письмо гром. Личака є свідомством надзвичайної організації запопадливості. Таку організаційну працю треба втати, але хіба до такої надзвичайної праці кожного зобов'язувати важко. Возв'ячміся одначе принаймні до звичайної та поставмо собі за ціль доклати з боку кожного нашого відділу принаймні ту невелику квоту, яку кожному відділові по дав головний уряд У. Н. Союзу. Таке мінімум може виконати кожний відділ, а виконавши таку квоту, певно переконається, що це зовсім не важко, і кожний легко її перевищить.

3 японського пекла

Ми так заняті тепер підготовкою до рішального бою з Гітлером і нацистським варварством, що вся наша увага звернена в європейський бій, бо саме там очікуємо на найближчому часі найважливіших подій. Та в тому самому часі опубліковано збоку Армії й Маринарки такі страшні речі, що ми заставлені звернути нашу повну увагу в сторону японського варварства, бо й воно є таке, що переходить нашу уяву.

Якби не те, що зізнання американських офіцерів, що втікли з японського полону, а які тепер проголошено, не були ще перевірені й іншими зізнаннями, то такі булаб насупалася мимоволя думка, чи те, що читаємо, не є часом перебільшенням людє, що багато витерпіли і тому глядять можливо чорніше, як воно відноситься було. А це тому, що хоч ми звикли у цій війні до різних злочинств і варварств, але те, що розповідають американські офіцери про те, як обходяться японці з американськими полоненими — побиває усі нам досі відомі рекорди. Бож треба тут брати під увагу що обставину, що тут мова про американців, про американських воєнків. А прецинь відоме, що Залучені Держави поводяться з полоненими в надзвичайно гуманний спосіб. Навіть аж так далеко гуманний, що вже підносились в газетах голоси, що так не повинно бути, бож це є ворожі воєнки, тому годі давати їм

такі привілеї, яких тепер не мають навіть самі американські воєнки на фронті! І коли ті речі будемо мати на увазі, тоді доперва відчуємо належить японське варварство. Ось те, як то японці добували американських і філіппінських воєнків в Батаані, як стинали голови тим, в кого знайшли японські гроші; як їх держали днями без усякого накриття на горічому сонці, що люди божеволли, або просто помирили, як на місці вбивали воєнків, що серед маршів у часі відпочинку припадали до джерел з водою, щоб ликнути води; чи як не то днями, але тижнями не давали їм нічого їсти.

А ось так поводитись навіть і японські офіцери. І то не тільки з простими американськими і філіппінськими воєнками, але й з офіцерами.

Тому й не диво, коли ми наслухались ось такого звіту про японські звірства, що полк Вільям Е. Дайєс заявив, що хоч як було безжидне положження американських і філіппінських воєнків в Батаані, то кожний з них був би такий згідний на місці, а не піддався, якби був припускав, що попаде в полон ось таких звірів.

Ось той урядовий звіт виявився дуже в пору. Він мусить звернути на себе увагу кожного з нас не тільки тими страхотами, про які він згадує, але теж і тим, що ми бачимо, що перед нами ще важкі воєнні завдання, що кінець війни з варварством ще далекий, хоч може й близький в Європі.

Проф. Микола Чубатий.

Філадельфійський Конгрес та акція реакціонерів

Американські реакціонери заворушилися.

Мабуть ніхто так уважно не поставився до Другого Конгресу Американських Українців як ті американські реакціонери, що є ворогами визволення поневоленних народів Східної Європи. Українські люди прийняли філадельфійський зїзд таким, яким він мав бути по своїй програмі та своїм цілям. Ось ті люди домагались певних змін, які міг перевести чи затвердити тільки народний зїзд. Такого зїзду треба було для створення представництва американських українців, що в першу чергу повели жвавіше та більше скоординовано працю в користь своєї американської батьківщини, як і в користь визволення українського народу в Європі згідно з

тими моральними заложеннями, що їх проголосив през. Рузвелт.

Обидва завдання — це на сто відсотків американська робота. Цеж рідкі Америки війни перемажю з цієї війни проти диктатур та встановити новий кращий лад, овертий не на поневоленню народів, але на висвободженні народів, та на правдивих ідеалах Америки, починаючи від Вашингтона через Джеферсона, Линкольна та Вільсона аж до теперішнього президента Рузвелта.

Одначе в Америці вже прибиралося багато прихильників диктаторських та тоталітарних режимів, що радї пхнути Америку на шляхи, протиний її традиційної духовості; на шляхи диктатури та поневолення народів, коли йде про

народи Європи. До війни були в Америці сили, що бажалиб поневолення народів в Європі через запанування фашизму на світі; нині маємо іншого роду реакціонерів на американським суходолі; таких, що бажалиб поневолення народів в Європі при помочи націонал-комуністичної й диктаторської Росії.

Ця реакція, чужа свободолюбним ідеалам Америки, розвела тепер шалену працю в користь диктаторського російського режиму. Річ природна що, тереном у нозі" для той чорної реакції мусить бути український визвольний рух, рух так само на сто відсотків демократичний, як є ним рухи малих балтійських, скандинавських та інших народів, загрожених націонал-комуністичною російською диктатурою. Саме їх завзяття та неперемінність в середниках боротьби проти філадельфійського конгресу американських українців дала нам змогу зробити основний перегляд тих реакційних американських сил, що розвинили ширшу працю, щоб помогти російській диктатурі вбити вільний український голос це й тут на американським суходолі.

Обновлені атаки американських реакціонерів.

Вже два місяці перед конгресом американських українців американські комуністичні круги постаралися про видання іншою формою книжки „Саботаж“, що то передає про українців ті неправди, які були помішувани роками в бульварній пресі „Діп Авр“.

Ось ті видумані й сензаційно передавані образи „української загрози для Америки“ дістали ще рекламу радіово збоку але поінформованої або реакційної американської преси. Та не вважаючи на це, книжка першої ціни в сумі \$2.50 скоро була продавана по склепках з папіросками вже за 49 центів. Після відклику, який була приневолена зробити поважна накладня той книжки Гарнер енд Бродерє спільно з авторами книжки, кожний зрозумів, що ця книжка закінчила марне своє життя. Введення в блуд накладня Гарнер енд Бродерє відпеклася руками й ногами від такої літератури, що засмічувала американський книжковий ринок та й не думала про ніякий другий наклад той книжки. Мабуть й не іншого погляду були автори. Але прийшов II Конгрес Американських Українців і реакційні сили, що на терені Америки працюють над поневоленням народів в Європі, поділяли, щоб якась нікому невідомо накладня видала цю книжку по „популярній ціні“. Це

вже не книжковий бізнес, але доцільна пропаганда, що й до накладня докладає, бо якже можна видавати брошуру за 50 центів, коли ще цілу книжку можна дістати за 49 центів? Думало, що ось те нове видання цієї книжки може налякати тільки декого з політично невироблених американських українців, бо загал американців вже привик до того, що бувають люди, що надживають американську свободу слова та преси для того, щоб ту справжню свободу добити, а завести і в нашому краю ту „свободу слова і преси“, яка є у нацистів чи під комуністичною диктатурою.

Отим усім реакційним чинникам пішов знов на руку відомий радієвий коментатор, Волтер Винчел, що виголосив через радіо, тиждень перед конгресом, острого, звернену проти конгресу, рекламуючи при тому продаж брошури „Саботаж“ за 50 центів. Ось так, бажачи розрекламувати товар за 50 центів, він ударив зїзд своїх співгромажан, американців українського роду, що рішилися прибути до Філадельфії на наради, на яких головною точкою була наша допомога воєнним зусиллям нашого краю.

Та треба дати признання нашим людям, що вони не дають себе залюкувати ось такої пропаганді. Доказом цього, що так є, може бути постава делегатів, що прибули на Другий Конгрес до Філадельфії. Вони зареагували на це гідно й розумно.

Треба додати, що американці відчувають невмістність праці таких радієвих коментаторів, що цим середником повочасного винаходу можуть напастувати й найкращих американських патріотів. В конгресі саме тепер підготовляється закон, який коли стане правом, дасть змогу нападенні особи на тій самій радієвій стації, в тім самім часі й так само довго боронити безплатно своєї чести та громадської правості.

Підступ, терор та закулісова робота червоних агентів.

Пропаганда „Саботажу“ та радієві напасти не були ще, що так скажемо, легальні середники боротьби проти II Конгресу Американських Українців. Була ще й ціла зорганізована акція, що вже мала характер нелегальної роботи. Вона не вдовольнялась клеветами про „нацизм“, але взялася надавати Конгресови „польонофілський“ характер, причіплюючи це клеймо до осіб в подібний спосіб, як поступають з своїми нацистськими наклепами.

У відомім шойорським що-

деннику Ворлд Телеграм з дня 19. січня появилсь лист до редакції, ніби то якогось поляка, зрештою нікому невідомого, який дуже став вихвалювати за польонофілство одного з референтів на конгресі, що говорив про Самостійну Україну як історичну конечність. Комуністичні Шоденні Вісти, які вже тижнями передім прозивали конгрес пропольським, негайно передрукували листа по українськи та по англійськи. Зробили шум. Деякі люди поденерувалися. Та слід тут згадати і за правдиво американський підхід начального редактора Ворлд Телеграму, що упавши жертвою підступу, негайно, 22. січня, саме в день Конгресу, помітивши обширного листа зачіпленого референта на конгресі, в якому не тільки дозволив висвітити справу, але ще й виложити на сторінках своєї газети український погляд на справу Західної України. Всеж таки багато некритичних українців далося обдурити. Можеб так попросили вони тепер Шоденні Вісти, щоб помістили й цей другий лист з Ворлд Телеграму, себто лист проф. Чубатого з дня 22. січня.

Два дні перед конгресом в головнім органі американських комуністів, Дейлі Воркер, появилась теж напастлива стаття проти конгресу та поданий був список тих комуністичних організацій та скомунізованих юній, що явилися в менеджера готелю Бенжеміні Френкліні в Філадельфії, щоб заложили протест проти того, що цей найбільший готель у Філадельфії дав приміщення на конгрес. Менеджер правдивий американець, правдивий філадельфїєць, попросив тільки представника конгресового комітету, щоб вказати йому, хто є капітаном готельової сторони, та хто подбає, щоби дати прочухання тим, що хотіли старі свободолюбні традиції Філадельфії опоганувати терором.

До самого конгресу комуністи поставилися ще й так, що вислали своїх репортерів. Був репортер з американського шоденника Дейлі Воркера, а теж явився репортер Шоденних Вістей. Комітет не відмовив їм права бути на салі, бо американські українці нічого не мають секретного. Правда, не відважилися комуністи на отверту бучу на конгресі, але дві особи, напевно наслані комуністами, кривдили по салі й витворювали потихо „пастрой“, мовляв цей „нацист“, а цей „полак“. Ця агітація була відома членам комітету, але не реаговано навіть на цю очевидну провокацію червоних, бо вірили в громадську зрілість делегатів. Учасники конгресу мали змогу свобідно висказуватися не тільки в сучо американських справах, але теж в справах європейських українців.

Перед кількома тижнями писав я статтю „Вчіться від ворога“. Другий Конгрес Американських Українців відбувався серед добре зорганізованої діяльської акції ворогів визволення українського народу в Європі. Видно яку вагу привязували вони до того конгресу під нинішню хвилину. Від ворогів вчміся розумити вагу нинішньої хвилини, коли вирішується доля українського народу в Європі та від ворогів вчміся солідарності та праці, щоб поперти дальшу роботу Конгресу, скликаного у саме найважливішу хвилину.

Солідна та щира праця американських українців на домашнім фронті, жертвенність наших дітей та братів на полю бою за Америку, випростували хребти американських земляків. Ми чули промови мужні і тверді з уст делегатів та делегаток, що даючи Америці жертву своїх синів говорили мовою свобідних та повноправних американців.

ОЛ. ЛУГОВИП Права автора застережені ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ Історична повість з часів Хмельниччини.

Старшина зібралась на нараду. Піднялися суперечки, що діяти? Кружний піддавав свій план, вважав його одиноко доцільним і спасенним. Молодша, гаряча старшина вимагала вирушити за Припять на зустріч литовській армії, прийняти бій. Хоч би й погинути, то добре ушкодивши литовську армію; тоді вона коли й не відступить назад до Річци, то бодай задержиться на місці який час, а за ті дні може надтягне підмога від гетьмана, з заходу. Схилився до того плану й полковник Голота. Але розвага полковників Панькевича і Бруйка взяла верх.

— Похвальна ваша готовість, вашмосці сотники й отамани, згинуть, — коли доведеться, — за козацькі права, за святу віу православію, за волю нашої Козацької Держави. Згинуть в бою всі ми готові. Тільки згинуть так, щоб користь для нашого краю з того була. Похвально, і ми з вами погоджуємося, вийти на зустріч литовській армії. Тільки — з чим ми підемо? Ні пороху, ні куля, ні зброї, ні гармат ми не маємо. Полки наші слабі. Вогневої сили вони не мають, а в кінному бою рукопаш не витримують навіть першого удару оданіреної литовської кінноти. Все розлетиться, коли це поляже від литовської кулі й меча. Аж тоді, коли зинчимо полки, дорога Радзивілу буде вільна до Києва й поза Київ.²⁹⁾ Радзивіла зустрінемо тут, під прикриттям Припяти, та переправі. Тут є можливість, коли й не розбити литвинів,

то зза певного прикриття затримати, — переконув старий полковник Панькевич. — Зновже, колиб Радзивілова армія обруилася на полковника Подобайла, то ми, перейшовши Припять у Бабиці, вийдемо йому на зади, й відтнемо шлях на Річцию. Тим стримаємо його від дальшого руху. Це одинокий спосіб, на який з нашими силами можемо собі дозволити...

— А що буде, коли Радзивіл піде сам на Бабицю? — не здавався полковник Голота. — Тоді і ми й полковник Подобайло не знатимемо навіть...

— Не піде, бо тоді Подобайло рушить на Річцию, а й ми сидіти без діла не будемо. — заспокоював Панькевич.

— Зустрінемо його там, — піддержав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка.

— Держав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка. — Держав Панькевича Бруйка.

мога надтягне. Це виліне на дух литовської армії.³⁰⁾

Переконали доводи досвідчених полковників старшини тогоднішні. Зіставадося тільки призначити когось командантом Бабицької переправи, сформувані рухливий відділ на кращих конях. Полковники перебирали старшин.

— Чого перебирати? Кожний піде, кому накажуть, — нетерпеливсь молоді.

— Тут потрібно досвідченого старшини, — говорив полковник Панькевич. — Полковника з малим відділом не призначимо. Тут ждуть нас тяжкі завдання, а старшини взагалі мало. Требаб тут такого, щоб своїх козаків знав, та й від них мав повагу. Увесь відділ требаб призначити з одного полку, собі взаємно знаких. Знають себе, то й віритимуть одні одному...

— Чогож краще? — перебив

— Чогож краще? — перебив

— Чогож краще? — перебив

Панькевича гарячий полковник Голота — вислати відділ з Овруцького полку. Боронитимуть своїх родинних місць, свою рідню, ну, та й місцевості, на всяку непередбаченість, знатимуть.

Панькевич і Бруйка погодилися. — Нема що відтягати — заявив другий з них. — Я маю на прикметі команданта з мого полку, такого, як нам потреба. Сотнику Михайле! — закликав до себе 30-літнього, невисокого на зріст, чорнявого старшини. — Чи по силі буде тобі, пане-брате, завдання? Тяжке воно і небезпечне!

— Тим краще старатисьму його виконати, — з легким уклоном полковникам відповів сотник. — Відмовлятися від завдань не в мой натурі, пане полковнику, а й виконувати завдання самостійно мені не перинна.

— Молодий ще ти, вашмосць сотнику Овруцький-Швабе, гарячкунатий... Там і треба молодого, рухливого старшого. Тож вибереш, вашмосць, до свого полку що ліпшого, та й з Богом... При потребі щоб і

до бою не страшно було стати. Небезпечне завдання, небезпечне... — журливо хитав Панькевич головою.

— Всі під Богом ходимо зашмосць полковнику, — відповів сотник.

Вночі сотник Овруцький-Швабе зняв свою сотню з становищ з над Припяти. За ніч переформовав її в окремих північних загін у півтисячі шабель, доповнивши охотниками інших сотень Овруцького полку. Мав зоставити чати у Наровлі і Дерновичах,³¹⁾ для тісного зв'язку з головною силою у Чорнобилі. На рано загін вирушив у Бабицю.

Процанючись з полковниками, сотник Михайло прохав полковника Бруйка заопікуватись його родиною. Знав на що йде, що з Бабиці можливо не поверне ні він, ані один з його козаків. Не відмовлявся, одначе від небезпечного завдання. Полковник Бруйка заспокоїв його:

(Дальше буде).

³¹⁾ Села на шляху Бабиця-Чорнобил, на південно-західному березі Припяти.

До Українського Громадянства Великого Нью Йорку!

Наша держава потребує тепер від своїх громадян 14 біліонів доларів, щоб успішно продовжувати ці збройні удари, які принесуть нам перемогу, а ворогам повну поразку.

Щоб здобути цю величезну суму гроша, то кожний громадянин повинен вложити відповідну пайку свого майна в купно державних бондів четвертої військової позиції.

Між цими громадянами повинні зайняти видне місце ми, американські українці.

Саме в справі купна бондів 4-тої позички

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО 1944 Р.

в годині 2. пополудні

ВЕЛИКИЙ ЗДВИГ

В COOPER UNION, Astor Place & Cooper Square, NEW YORK N. Y.

Програма буде складатись з промов американських і українських бесідників та сольоспівів. Докладна програма буде проголошена пізніше.

У цьому здвизі ми повинні взяти масову участь, а найважливіше: закупити бондів на якнайбільшу суму. Бонди можна буде купувати за готівку або чеки, зараз таки на салі.

Усі закуплені бонди підуть на conto цієї української кампанії, яку тепер веде Український Конгресовий Комітет, що взяв собі за ціль продати бондів на суму п'ять мільонів доларів.

Щоб заощадити часу на виповнювання аплікацій на салі, то є вказаним, щоб кожний громадянин, що бажає закупити бонди, прийшов на цей здвиг вже з виповненою аплікацією. Відповідні аплікації з наголовком Українського Бондового Комітету можна дістати в секретарів різних товариств, або в склепі п. П. Задорського.

Отже не забудьте про день 13. лютого! Приходіть на здвиг та закупіть бонди!

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЬЮ ЙОРКУ.

This Advertisement is a Contribution to America's All-Out War Effort by

GRAMERCY CHEMICAL COMPANY, Inc.

Manufacturers of TARSON Cleaning Powder

Хотілиб почути відповідь американських українців

Канадсько-український двотижневик „Будучість Наші", що є органом Братства Українців Католиків Канади (БУК), помістив в числі з 14. січня б. р. ось таку статтю:

МИ Є ПРОТИ!

Ця стаття являється свого роду відповіддю на запрошення.

А іменню, американська „Свобода" з 7. XII. 1943 ч. 237, стор. 3 в статті „Канадський патріотизм" ставить під кінець тої статті, такі слова:

„Інтересно булоб почути теж про роль канадського українського елемента на випадок тіснішої злуки стейтів з Канадою. Чи така близька злука булаб корисною для українського елемента, чи шкідливою?"

Тому, що наші земляки на півдні бажано почути наш погляд у цій справі, пишемо цю статтю. Як думаємо про це ми, українці з БУК-а.

Тісна злука Канади з Америкою подумана тут як політична і в цій площині ми відповімо. Бо про злуку економічну нема що говорити. Канаду й так залаяв вже американський капітал. Злука культурна вже є. Бо ці дві країни уживають прилюдно і урядово тої самої мови, а звичай канадський від американських майже не різняться, коли не брати під увагу такого американського „звичаю" як лінч.

Політична тісніша злука отворилаб наші границі на поділ і не більше узалежилаб нас грошево від сильнішого фонду сусіда. Всі, що шукають і тужать за наживою і вигодою, лишалиб Канаду, країну поляричних світлів, а шу-

калиб вигод і достатків, високих платень і широких пагод в американським осередочинні. Якраз ізза цього бачимо для Канади, що сильна і здорова, безпека. Бо кожде піднесення риння життя без належного піднесення або бодай утримання морального рівня, приносить людині ріднішого життя і громадянського. Не думаємо однак, щоб американський світ стояв вище релігійно від Канади, а кожда мораль опирається і виростає з віри. Навпаки пераз американці пригадують нам, що в них ледви десятий чоловік є віруючий. Але також без образи признають, що в таких містах як Нью Йорк кожний п'ятий має заражену кров страшним бакцилем сифілісу. - Вігдіє життя, много грошей, широкі пагоди в тих якраз обставинах, моглиб для нас спричинити це, що для індій зробила горівка білих.

Український елемент в Канаді головню осів на широких степах і заняв збитою лавою великі простори родючих земель. Цілі округи нині мають нашу більшість, вибираємо наших послів, маємо свої школи. В Америці дух розкоші не зносить цих чисто духових цінностей. Тілесний чоловік не розуміє того, що є Духа Божого. Він уважає це все за непотрібний і зайвий тягар. Для нас це радість, гордість і велич.

В Канаді ми зберегли наше народне обличчя і тип навіть тепер вже в третім поколінню. Наші внуки і правнуки говорять по українськи, моляться по українськи, читають і пишуть. А як у Вас назагал в Америці?

Уважаємо, що наших духових цінностей не продамо, за

хвилеві вигоди і пагоди, котрі понілиб риконо з такої злуки Канади і Америки. За миску сочевини свого канадського права первородства відступити не хочемо.

В метрополії світа, яким є Нью Йорк, українці живуть довше, ніж ми в Канаді. Є їх більше, як в нашій Вінніпегу. Але що вони там осягли серед добробуту і вигод? Що вони там мають?

Ми маємо тут єпископа ординарія і єпископа помічника, сім парохій, при кожній вечірній рідна школа, одна цілоденна прилюдна школа, ряд домівок, заповогових організацій, кілька часописів, двоє наших радних мійських і одного шкільного, одного посла до парламенту — а що мають українці в Нью Йорку?

Будемо влячні нашим братам в Америці за відповідь на ці запитки.

У виду поданих даних ми ринемо проти тіснішої злуки. Хочемо надалі остати добрим сусідами, але не йти задалеко. Нам в Канаді добре, може дліше навіть під многими оглядами, як Вам там в Америці...

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВУНСАКЕТ, Р. АП.

Матерам в пошану.

Дня 2. січня відбулася заходами Тов. ім. О. Кобиляцької, від. 29. С. У. А., вистава п. п. „Святий Вечір", получена з прийняттям, влангованим в честь матерів, що мають синів в збройних силах Дядька Сема.

Публика виповнила галю по береги. Наші аматори виявили з своїх роль вдоволяючо, представляючи присутнім ті

традиції, що звязані з українським Святим Вечером. Очевидно, що був лідух, солома, різні українські святочи страви та коляди. Ролі відіграли такі особи: М. Проробівський, О. Косюк, К. Корнійський, Осипа Коцюба, Кесія Чагарин, Антонія Яцишин, Анна Рогожинська і Марія Коцюба.

По представленню відбулось прийняття, яке розпочалось привітним словом предсідательки Розалії Вецола, що теж має двоє синів в армії, з яких один є в японському полоні. Сказала, що прийняття влаштовано в честь тих мамів, що так чесно виховали своїх дітей, даючи Дядькови Семови завзятих борців за наші демократичні ідеали. Ми дякуємо Богви, казала предсідателька, що живемо на тій вільній землі, яка дала нам змогу статися горжанами. Нам тут так добре і вільно, що не раз і не відчувемо, що то значить бути в неволі. Обовязок наших матерів є тепер такий, що коли сини наші є в завзятій бою з агресорами, піддаймо їх духа нашим бодрим словом, проханням заразом Бога, щоб допоміг нам найкраще перемогти нацизм та інших ворогів.

У нашій відділі Союзу Українок, казала бесідниця, вже так є, що дві членкині-мами мають по золотій звезді, віддаливши своїх синів в боротьбі за свободу. В тому місці вівала предсідателька владати пошану поляглим повстанцям з місць, а дві малі дівчинки приносили білі квіти тим мамам, що втратили синів. Тими матерями є пані: Параня Комоніцька і Анна Кава.

Дальшим бесідником був о. Д. Д. Лешинин, що теж вивав мамів до витривалости, а потім розповів більше про українські традиції. Молода дівчинка Анна Рогожинська вголосила таку деклямацію:

Двері зачинені, світла погашені, тьма кругом. Плачєм невтішним, рубають ясені за вікном. Плачуть під хмарами, плачуть під звідами, що самі. Бо вітер мете пустими дорогами по землі. Ах! Полонили сини від мене у світ.

В гніздо порожнє, в хату егудену мете сніг. Бються наші птахи грудьми снівучими в чужині, Тому не спитьсь довгими ночами вам і мені. Чейже вернуть сини в добру годиночку весні встріч, Та принесуть вільність для усіх народів, цеж є їх ключ. Відтак промовляв о. І. Лешинський, що гостював у той час у нашому місті. Промовць говорив про добру працю Союзу Українок в старім краю і тут на американській землі. Казав, що там вороги українського народу Союз Українок розвивували, а тут маємо свободу вести кожну добру і культурну роботу.

Свято закінчено відспіванням національних гимнів. Присутня.

ГЕНЕРАЛ ДЖАН С. Г. ЛІ, котрого генерал Айзенговер іменував недавно тому заступником команданта на європейському воєнному театрі.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ТРЕБА ХОРИСТІВ ДЛЯ ВИСТУПУ В КАРНЕГІ ГОЛ

Повідомляю, що з припорушення Ювілейного Комітету Відділів У. Н. Союзу Метрополитанної Округи я організував мішаний хор для виступу на святі 50-ліття У. Н. Союзу, що відбудеться в Карнегі Гол, 5. березня. Щоб іще доповнити цей хор, запрошую любителів співу з хоровою практикою і добрими голосами до участі в цьому хорі. Пробі відбуваються в STEINWAY BUILDING, 113 W. 57th Street (near 6th Avenue) Room 601, New York, N. Y. у вівторок і суботу кожного тижня від год. 7:30 до 10:30 вечером.

Юрій Кириченко.

ДО ВІДДІЛОВИХ СЕКРЕТАРІВ У. Н. СОЮЗУ

Прохаю тих відділових секретарів, котрі ще не прислали спису своїх членів, що служать у збройних силах, щоб прислали його якнайскорше до головної канцелярії У. Н. Союзу.

М. Мурашко, гол. предс.

Радіоактивність та вік землі

Вік нашої Землі і надалі є загадкою, що морочить уми вчених. І старалися вже від найдавніших часів розв'язати її так у 1650 р. англійський архієпископ Ушер на основі біблійних обрахувань вік Землі на 4,004 літ перед Христом. Однак ця нещодавня дата створення світа не має віри сьогодні, бо знаємо, що в тім часі в Єгипті вже існувала висока цивілізація.

Довгий час пробували вчені обчислити вік Землі найрізноманітнішими способами як напр. на основі швидкості застигання Землі, змінювання Сонця наслідком втрати промінної енергії та ін. Однак поміри віку Землі на тих основах були нереальні, бо спиралися на здогадки. Уже більш зближені до таємної правди давали обсервації над часом, в якому творяться т. зв. осадові склади, себто склади, що повстають над морем від осаджування шарів намулу та органічних решток. Показалося, що коли швидкість повстання таких склад доходить до 30 см. на 100 літ, то для втворення склади товщини нашої земної шкаралупи треба найменше 30 мільйонів літ.

Оливо з Морогоро.

З помірів кількості оливи в мінералах можна таким чином обчислити також вік тих мінералів. Ось напр. у смолотій бледі з м. Морогоро у Сх. Африці знаходиться олива, що належить до той відміни оливи, що повстає як кінцевий мертвий продукт розпаду радіоактивного урану. Звичайною оливи та рудовина зовсім не має. На основі знаного фізикам часу, якого треба до переміни радіоактивного урану в оливу, обрахували, що треба було 700 міль років, щоб повстало таке кількосте відношення оливи до урану, яке знаходимо у згаданій урановій рудовині в Морогоро. То значить, що наскільки оливи в Морогоро повстало з урану, то щоб повстав такий стан цієї рудовини як нині, треба було 700 міль років.

Сіль в морі.

Інший спосіб обчислення віку Землі полягає на означенні кількості солі в морях. Заки Земля остигла, вона була окружена густою атмосферою, в якій була вся вода у формі водної пари. Враз з застиганням розжареної первісної Землі та жара скроплювалася на воду і виповняла заглибини на поверхні Землі. Океани, що повстали в той спосіб, мали нерівно-солонку воду. Та вода парувала, і у формі хмар перепливалася над сушею, спаладала дощем і спливаючи по по-

верхній суші, розпускала дрібні мінеральні соли, головню т. зв. нітрат, „кухонну (істинну) сіль і зносила їх до моря. Така мандрівка солі тривала мільйони літ, наслідком чого кількість солі в морській воді беззастановно зростала. На підставі обчислення кількості солі у сьогоденних морях та кількості солі, що їх підчас року заносить ріки до моря, можна обчислити вік Землі на найменше кілька мільйонів літ.

Таємниця радіоактивних пернів.

Винайдення таємного первня раду стало новою основою до чи не найбільш правдоподібного обчислення віку нашої Землі.

Рад зруйнував наш поняття про мертво неорганічну матерію, що її основою прикметою була шкварата мертвоти і безруч. Рад, як відомо, не первень, що безупинно висилає зі себе невидні матеріальні промені, про що легко можна переконатися, виставляючи на вплив раду фотографічну бляшку, що спалюється під впливом променів висланих радом, подібно як під впливом променів світла.

Однак промінювання раду не триває вічно. Воно відбувається коштом його матерії, тимто за якийсь час рад розкладається і перемінюється в інше тіло, що вже не висилає променів (нерадіоактивне), а саме в оливу.

Докладні поміри часу раду показали, що по 1600 роках тільки половина раду вже є радом, друга-ж половина — це продукти розпаду, що не мають вже сили вислати променів радіоактивної сили. З інших радіоактивних тіл добре надається до обсервації первень уран, що по довгих роках переходить в мертво оливу. Сьогодні знаходимо в скалах уран-завсіди в більшій кількості радіоактивного урану до його розпадових продуктів вказують, що уран у скалах Землі є коло 1,500 міль літ.

Перші свободні збори у Львові 1848 року

Було це в місяці жовтні 1848 р., як збирався зід руських учених у Львові, скликавши за почином о. Миколи Устияновича, пароха Славська, щоб письменники і прихильники народної освіти до себе зблизилися, пізналися і получилися до спільних літературних праць.

Очевидець той події о. Стефан Качала у своїй праці під наг. „Політика Полякуф“ на ст. 292 ось як описує дивні перепони, які стрівув той зід:

В дні відкриття зїзду (19 жовтня 1848 р.) віце-губернатор намісництва у Львові граф Агенор Голуховський листовно остерігав о. каноніка Михайла Куземського, що мав проводити на зїзді, щоб того зїзду не відкрити, бо його розжене польська гвардія, народова. На це обурилися зібрані українці, що зіхались були до Львова, і питалися, чи польська гвардія народова веде уряд у краю? Та на це не було відповіді.

Тому зібрані вислали депутацію до команданта міста Львова генерала Гаммерштайна із запитом, чи побоювання віце-губернатора оправдані та чи збори не можуть відбутися?

На це головний командант відповів, що збори можуть відбутися і ці збори розпочалися.

В часі нарад наших учених повідомлено провідника зїзду о. Михайла Куземського, що кізна гвардія народова вже впроваджує свої коні до наступу, але нема страху, бо генеральна команда австрійської військової зарядила відповідні протизасоби.

Ось так відбувся той зід наших учених до кінця спокійно. Народи того зїзду відбувалися цілий тиждень у музейній салі Духовної Семинарії у Львові, що стояла на тому місці, де пізніше була головна пошта у Львові.

Отсе були перші свободні збори українських учених у їх батьківщині.

Мамин син.

На залізничному поїзді, що їде з Нью Йорку до Бостону, їде багато вояків. Є теж військова поліція. Пде мілітарний полісмен від воза до воза й переглядає докладно, чи кожен вояк має перепустку. Приходить до салінового воза, де сидить старша пані з посивлим уже волоссям, а побіч неї вояк; її син. — „Покажи перепустку брате!“ — звертається військовий полісмен до вояка. — „Алеж пане, він не потребує перепустки. Він з мною!“ — заступається мати за сина.

роздумувань учених про вік Землі. Вчені стоять тепер на становищі, що колиб уся кількість оливи на Землі повстала з радіоактивних первнів урану і тору, тоді наша Земля мала би найбільше 8 мільярдів літ.

МУЛ УСЕ МУЛОМ. Чи він з Мезури, чи з Італії, він може легко впертися, і тоді хоч сядь і плач. Підчас походу гірської артилерії на позиції в Італії, один мул їде послухом, але інший вперся, і вояки не знають, чи його перти, чи злягати. На хребті першого 81-міліметровий мотзір.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. січня 1944 року помер у 67 році життя, похований 32-літній член У. Н. Союзу відділу 81 в Курці Бей, Мд. ІВАН ГОРНАТКО. Покійний упав безпритомний при роботі і коли його забрали до дому по кількох годинах помер. Похований у смутку стареньку жінку 1 сина і 4 дочки та 8 внук. Похорон відбувся 15. січня з дому жабоби до української церкви св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Хреста. Походив з села Ракова, повіт Сянок, Зах. Україна. — В. П. П.! Д. Л., член відділу.

Дня 17. січня 1944 року помер у 61 році життя ДМИТРО ГАЙДА, довголітній член Тов. Зап. Сів, віл. 155 у Перт Амбой, Н. Дж. Покійний походив з села Дольби, повіт Бібрка. Похований у смутку жінку Пелагію, брата Михайла в Перт Амбой і 2 сестри в краю. Похорон відбувся 20. січня з похоронного заведення Семена Кани. В похороні взяли участь члени Тов. Сів і багато знайомих та кривих. — В. П. П.! М. Чумер, секр.

У суботу, 18. грудня 1943 р. померла по довгий недугі АНАСТАЗІЯ БУБЯК, члениця Тов. Запорозька Сів, віл. 342 У. Н. Союзу в Картерет, Н. Дж. Покійна походила з села Добря, повіт Ярослав, Галичина. Проживала всього 45 років. Остала в смутку мужа Прокопа і 4 дітей. Сина Івана і дві доньки близькичкі Юлію і Ану; всі троє служать в американській маринарії. Донька Марія осталась при батьку. — В. П. П.! І. М., секр.

Новинка про заклучене подружжя.

Поміщує газета з Елендейл, в Норт Дакоті, таку новинку

про заклучене подружжя: Дівчина з Елендейл стала сержантом і виїшла заміж.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК

НЕДУГИ ШЛУНКА, ШКИРИ І НЕРВІВ, загальне ослаблення, біль хребта, пухляку делет, хронічні болі, шлуночкова забурення, гемороїди („пайлс“), запалення нірок і сечового піхура. ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК лікуємо. Розсади крові, аналіза урини й інші екс-заміняють правдну діагнозу й належне лікування. Пристутні ціни.

МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2.00

DR. L. ZINS

110 EAST 16th STREET, NEW YORK, N. Y.
Між 4-тою Евною й Ірвінг Плейс.
Щоденно від 9. г. рано до 8. г. веч. У неділі від 9. рано до 2. попол. (28-літнє заведення)

ДОСТУПНІ В КОЖНІЙ ГОДИНІ

Нема потреби звачати на годину, бо наші услуги є доступні негайно в кожній порі дня чи ночі, бо ніхто не може передбачити, коли йому випадє якась пекуча потреба.

Пам'ятайте також, що наші услуги є доступні для кожної в такій-то як і доступність щодо часу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

Навіть Найбільше Хорі не Повинні Тратити Надію. — Можна Відзискати Здоров'я Також без Ліків і Операцій

РЕГНАР ФРЕДЕРІКСЕН, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.
У моїх листі хочу висказати мою вдяку за велику поміч, яку я одержав від д-ра Мілера. Одного дня в зм'ї, я раптово почав тратити владу в руках і в руці. Перестрашений тим та не вміючи виконувати свою роботу в бізнесі, я ходив за порадою до кількох лікарів. Вкінці знайомі мене справили до д-ра Мілера. По кількох візитах у д-ра Мілера, я вже був в силі порушити пальцями і раменем. По місяці я відзискав шкваратуваду і був в змозі розпочати свою професійну роботу.

В завіршім числі буде подане письмо Юлії Чабак.

Є неможливим проголосити всі письма від моїх бувших пацієнтів, які висказують подяку за подану їм мою опіку і добрі результати в їхніх недомоганнях. Подяки писані чоловіками і жінками, яким приходилося терпіти на різні хворобливі випадки, як: недомогання м'язудна, ревматизму, астму, колєння в грудях і крижах, болі в руках і ногах, ослаблення серця, зору і слуху, завороти голови, неправильне тиснення крові, цукровищу, жовчені камені, недомогання нірок і міхура, а також у жінок всієї неправильності і жіночої недуги. Ті письма, на жадання, будуть інтересованим показані в офісі в їх оригінальній, правно ствердженій формі.

Dr. JOSEPH MILLER, D.C.Ph.C.

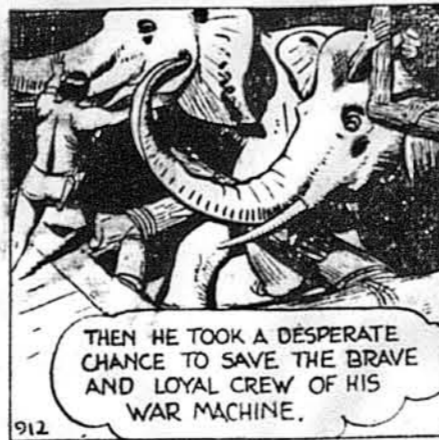
790 BROAD STREET, Corner Market Street, NEWARK, N. J. Телефон: Mitchell 2-0773.

Години прийняття: Кожного дня від 9-ої рано до 7-ої ввечір. В неділі і свята від 10. рано до 12. вполуд.

ТАРЗАН, ч. 912. Очаїдушний шанс.

AS THE TANK RUSHED TOWARD THE BURNING BUILDING, TARZAN SHOUTED COMMANDS TO THE FRENZIED ELEPHANTS—IN VAIN.

THEN HE TOOK A DESPERATE CHANCE TO SAVE THE BRAVE AND LOYAL CREW OF HIS WAR MACHINE.

HE CLIMBED DOWN AND LOCKED HIMSELF AROUND A LEG OF ONE OF THE BEASTS.

Він зліз униз і обняв ногу одного слона.

THUS HE HOPED TO SLOW DOWN ONE "ENGINE" SO THAT THE FORCE OF THE OTHER WOULD TURN THE TANK FROM DANGER.

Цим він сподівався звільнити швидкість своєї „машини“ й врятувати її від небезпеки.

Як повз гнав на горіючий будинок. Тарзан кричав до слонів. На дармо.

Тоді він воявся за очаїдушну штучку, аби врятувати вірні звірята й залозу.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружжого свідчення.
● Гемороїди й желтки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
Офісові години: денно від 10 до 7:30. В неділі від 11 до 1:30.
Жінка-доктор до обслушту. X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУБЯК
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребани по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІО І ОМІШО

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ВЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577